SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:474

av Lars Beckman (M)

Priset på mat som påverkas av skatter och avgifter

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten och andra offentliga aktörer bör hålla sina avgifter så låga som möjligt så att priset kan bli lägre på livsmedel och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Riksdagens utredningstjänst har tagit fram kostnader för avgifter och tillsyn för livsmedelsprodukter m.m. RUT skriver:

> Varje år genomförs kontroller av företag inom livsmedelsproduktionen för att säkerställa att företagen följer livsmedelslagstiftningen och miljöbalken, samt har en god djurhållning. Inom primärproduktionen finansieras planerade livsmedelskontroller av staten, medan livsmedelanläggningar i senare delar av livsmedelskedjan debiteras en avgift för livsmedelskontrollen. År 2023 fakturerade kontrollmyndigheterna total ungefär 404 miljoner kronor för livsmedelskontroll och registreringar av livsmedelsanläggningar i senare delar av livsmedelskedjan. Vad gäller djurskyddskontrollen är planerade besök generellt sett avgiftsfria. Kontroller enligt miljöbalken är avgiftsfinansierade och avgifterna skiljer sig mellan kommuner.

Andra kostnader för företag inom livsmedelsproduktionen är exempelvis kostnader för insatsvaror och arbetsgivaravgifter. Sedan 2020 har priset för produktionsmedel för jordbruksföretagen ökat. Mellan januari 2020 och november 2024 ökade produktionsmedelsindexet med 34 procent. Vad gäller arbetsgivaravgifter var de totala arbetsgivaravgifterna inom primärproduktionen ungefär 2–2,1 miljarder kronor per år under perioden 2022–2023. Inom livsmedelstillverkningen uppgick arbetsgivaravgifterna till ungefär 5,6–5,9 miljarder per år under samma period.

LRF (2023) har uppskattat hur stor del av det som konsumenten betalar i butiken som tillfaller bonden, industrin och råvaruhandeln, samt handeln. LRF uppskattar att år 2022 tillföll 23 procent av konsumentpriset för varor med svensk jordbruksråvara bonden, 33 procent tillföll industrin och råvaruhandeln och 33 procent tillföll handeln. Resterande 11 procent utgjordes av moms.

Den offentliga sektorns skatter och avgifter har alltså stor påverkan på priset i butik för oss konsumenter, och alla politiskt styrda verksamheter borde beakta att hålla avgifter och skatter så låga som möjligt så att priset i butik på livsmedel hålls så lågt som det är möjligt. Sänkningen av momsen på mat har gjort matkassen billigare men det finns alltså ett stort antal skatter och avgifter som också påverkar priset på vårt livsmedel.

Lars Beckman (M)